

M
177.999

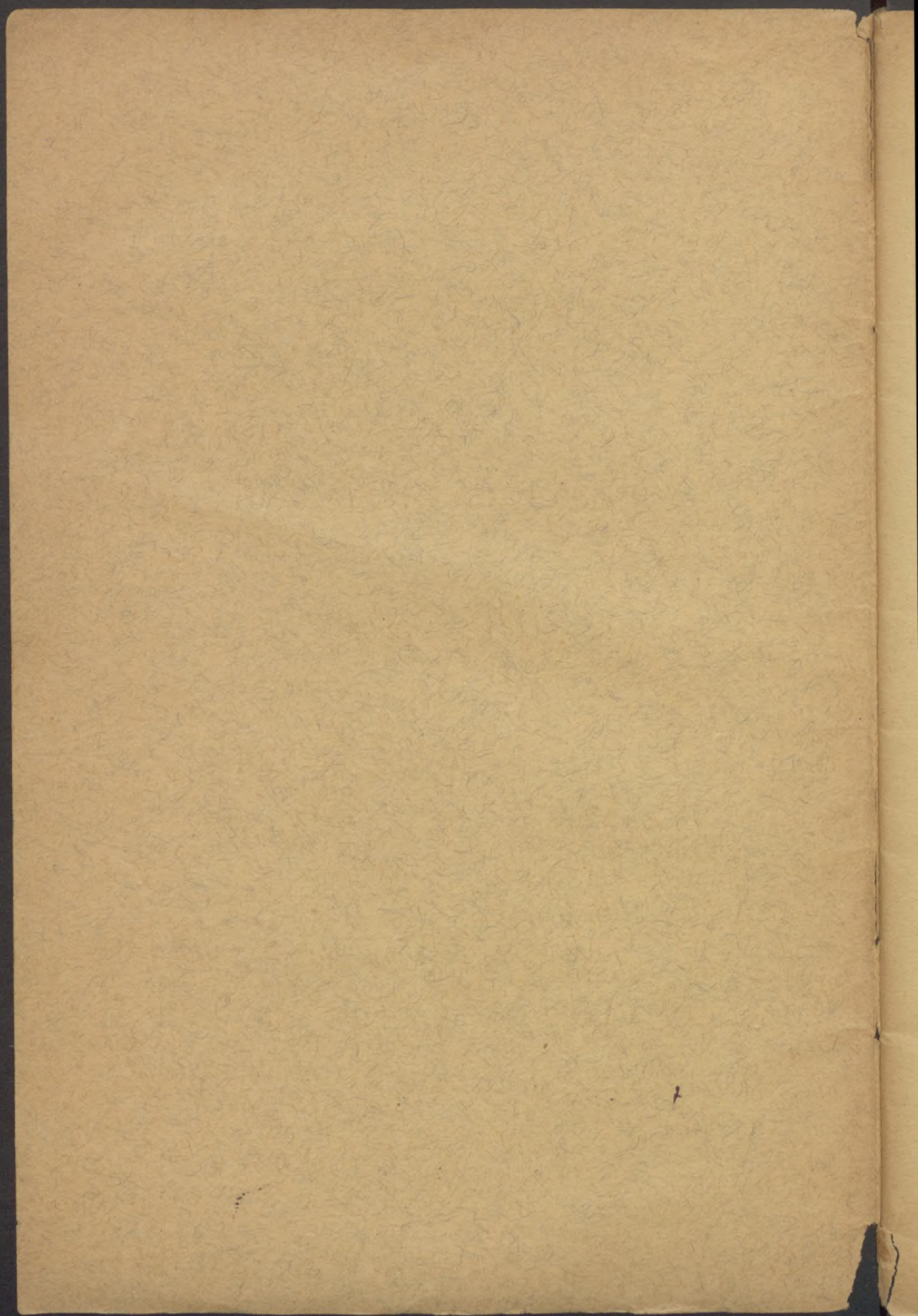
OSK

ÁGYRAJÁRÓK

VERSEK

IRTA:
PERNEKI MIHÁLY

BUDAPEST 1933

ÁGYRAJÁRÓK

VERSEK

IRTA:

PERNEKI MIHÁLY

SZERZŐ KIADÁSA

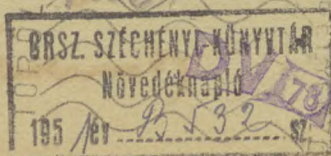
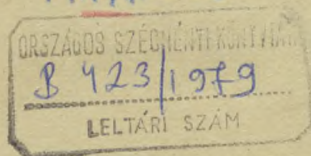
BUDAPEST 1933

Faust Imvénely

Comenius

M477.999

(R2)

Intellektuelek

Sorsuk mint rüh marja őket,
kétségbeesve kaparják magukat véresre.

Volt idő, amikor még hinni tudtak
a diploma varázsában
s lemosolyogták a zöld fedelű munkakönyvet.
Nevelésüknél fogva idealisták voltak,
verses könyveikben ilyenek voltak :

*„Arany-hintókon tündérek jönnek hozzátok,
csókéhesen duruzsolják magukat kebletekre,
citerás táncsal várnak benneteket,
bármerre mentek is.“*

Ebből annyi maradt meg, hogy az ágyat
fillérekért viszi el a handlé,
s a tündérlány helyett,
még szeplős-arcu uccalányt sem tudnak venni.

Néha talán gondolkodnak sorsukon
s megdobban szivük, mikor egy-egy kömüvest
látnak lezuhanni az épülő újvilág állványáról,
de cigányutra tévedt világnézetüktől
elborul előttük a helyes út
s visszabotorkálnak az Udvahadsereg táborába
Meggváltót várni.

Házassági évforduló

Téli este volt, csikorgott a hideg,
a család öt éves házassági évfordulóját
ülte a kétszobás udvari lakásban.
Ünnepi ruha, mosoly pompázott rajtuk,
az ihlet fényesre pucolta arcukat.

A tószt alatt nyálasra csókolták egymást,
utána a férj előszedte az ajándékot,
melyre öt évig gyűjtött hangyaszorgalommal.

Az asszonynak egy meleg bugyi volt.
S az olcsó húsú pecsenyék,
savanyu borok hangulatába
ő is várt felesége részéről figyelmet.

Már elálmosodtak a lakomától, aludni tértek,
de telt gyomruk miatt nem szállt álom szemükre,
beszélgettek az ágyban fontos problémákról;
az asszony lyukas lábasokról, elkopott seprőről,
a férj előléptetésről, komfortos lakásról.

Éjfél felé a férjnek kinos érzése támadt,
leakart szállni az ágyról,
hogy a folyosó végén könnyítsen magán,
de az asszony átölelte, nem engedte,
fülébe sugta az ajándékot,
melyre ő is öt évig hangyaszorgalommal
gyűjtötte a filléreket.

Az ágy alá nyult, kotorászott össze-vissza,
végre kihuzott egy éjjeli-edényt,
mit eddig nélkülözni volt kénytelen.
Arcára földöntuli elégedettség ült, hogy megérte,
ha nem is komfortos lakást,
de ezentul nem kell éjjel a folyosó végére menni.

A jó ember

Erős szép és ápolt volt,
bankókkal bélelt tárcája
boldogan duruzsolt mellén,
a nők rajongtak érte.
Gondja csak egy volt életében :

— Jólérezni magát —

Az utakon ezrei csavarogtak a nyomorultaknak,
kiket még mankójuktól is megfosztott,
de lelkéhez nem fért furó,
mi sebet ejthetett volna,
mert a nyomorultakon kívül
mindenki jónak, nemesnek, tartotta,
hisz minden házasságtörés, lélek, erkölcs,
vagyonrablás után meggyónt, áldozott.

Öregkorban halt meg,
harangok zugtak, gyertyák égtek,
papok fáradtra imádkozták szájukat,
mindenki sajnálta még a nyomorultak is,
hogy nem ők verhették agyon.

Tanulmányfej

Filmek, riportok,
félives regények moslékján nevelkedett,
apja, anyja csak veszekedni járt haza,
többi időt előgyelegték zálogház, gyárkapuk előtt.

Ő jó akart lenni, mint mindenki,
mert született gonosztevők
csak egyes karikás-eszü írók fejében születnek.

A Teleky-téren kezdte —, csomagot cipelt —,
Bezárták.
Csarnok elé ment,
Bezárták.
Pályaudvarok elé,
Bezárták.

Nem akart többé összeütközni a paragrafusokkal
becsületes kereskedésbe fogott — tüzkövet árult —
Bezárták.
Pertlit árult,
Bezárták.
Daloskönyvet árult,
Bezárták.

Fejét vakarta a hatszori bezárás után,
nem volt tisztában az ipar-kereskedelem
tekergős törvényével,
hisz nem olvasott, nem tanult törvénykönyvet,
felsőbb iskolába nem járt, alsókba is alig.

Próbált kitérni e mesterségek elől,
mely ismét és ismét visszalökte a börtönbe,
kiállt koldulni,
Bezárták.
Udvarokba járt énekelni,
Bezárták.

A büntetések mind nehezebbek lettek,
fájt a sok harapás,
ahogy itt is, ott is belémartak,
s a nyolcadik lezárás után fényképek,
ujjlenyomatok tanuskodtak veszedelmes voltáról.
Ült egy hónapig, kettőig, félévig,
vagány gyerekek sperhaknit, revolvert, fűrész,
gondtalan életet beszéltek bele
egy elkeseredett napon a cella mélyén.

Kiszabadulása után egy éjjel elindultak...
...s míg társai furták a kasszát azon gondolkodott:
— miért is van itt, mikor jó akart lenni —

Pincér

Áászógája, — köszönt, ajtót nyitott, felszolgált,
kabátot segített ötven éven át.
Tüdeje elől az oxigént elszívta a mulató,
bokája talpa alá süllyedt, karjai elernyedtek,
szíve rosszul vert, mája, veséje hajszálon függött.

Felforgató eszmék sohasem ültek fejébe
s ha éhes tömeg vonult el zajongva
a mulató ablaka alatt,
nem érezte magát egynek velük,
legfőbb gondja az volt,
ne főzzék keményre a jobb hetes,
bal nyolcas, vagy közép hármás
asztalnál ülő nagyságos úr, vagy asszony
lágyra rendelt tojását.

Egy szerdára kelve nem tudott üzletbe menni,
fájt mindene.

Fájt egy hétig, fájt kettőig,
lázmo hák lepték el testét,
csütörtökre már nem tudott beszélni,
száján bőrcserepek ültek,
pénteken 3—5-ig agonizált,
háziasszonya herba teával itatta,
nyolc órákor ajkai mozogni kezdtek,
mint egy oldalba rugott vén kecskének,
becsődült az udvar, mindenki titkokot
lesett a fogatlan szájából,
végre kilenc órákor nehezen kimekegte:

— Áászógája...

... szemei gyorsan beüvegesedtek
s a lakók csalódottan lakásaikba tértek.

Agyrajárók

Testükön sodronyok, rugók nyomaival kelnek,
zsákolás, cipelés, éhezés nyomaival fekszenek,
millió és millió van belőlük, neve:

— Tömeg —

Néha beszélgetni és gondolkodni szoktak a
hazátlanok nyelvén, utána felhorkannak,
előzönlük a várost és kenyérre nyílik szájuk,

majd kevesebben térnek vissza vackaikra.

Itt-ott talán ejt valaki értük könnyet,
de veszteségüket csak a kapuk hirdetik,
melyre, mint győzedelmi zászlók repülnek fel:

— Agy kiadó —

De a megmaradottak makacsul tovább
menetelnek és énekelnek:

Ha az ágyrajárók eljegyeznék egymást,
Ha az ágyrajárók nem fordulnának vissza,
a kapuk üresen maradnának
és megcsikorogna sarkaiban a Föld.

Felvonulás

Bokrok alján, városszéleken
röpcédulákban fürödtek a szemek.

Éj volt, nehezen lélegzett a sötét,
ők ébren virrasztottak,
felöltözve, ünneplősen.

Reggel megkeresték egymást,
sorba álltak, mint az iskolásfiuk
s énekelve megindultak.

A dal nyomán eltűnt nyomoruságuk,
gazdagnak érezték magukat,
külömbnek, mint a soron kívül állók,
kiknek nem volt szemükön ünneplő ruha.

Újukba sortüz roppant . . .

A szemek megrémültek, majd villámokat szórtak,
ökölre mentek a fegyverek ellen,
fogytak a harc nyomán,
a külváros futólépésben küldte a pótlást,
végül megnyögött, kimerült,

Délelőtt volt,
szép volt minden,
még a földön heverő halottak ünneplő szemei is,
mert a soron kívül állók lángra kaptak.

Krenyák család

Az apa 50 éves, józan, hajógyári kazánkovács,
korán megy, későn jön, egész nap veri a vasat,
figyeli a tüzes lángnyelveket,
melyek hét dioptriát húztak szemére.

Krenyákné hajlott hátu, fejkendős,
hat ujjú proletárasszony,
négyet megevett uzsonára egy esős délután
a Juttagyár egyik motollája.

Antal fiuk 21 éves, nőtlen asztalossegéd,
már nem bírja a gyárig cipelni beteg tüdejét,
egész nap az életről beszél
s ágya szélén a halál ül.

Ilona 17 éves, rendőri felügyelet alatt álló,
19 éves, jelenleg munkanélküli Endre nevű
bátyjának a karjába szédült először a
közös ágyban, egy teás este után.

Tibor 15 éves lakatos inas heti 4 pengőért.

Géza 13 éves kifutó heti 8 pengőért.

Mariska 11 éves elevenszemű fruska,
őreg urak kedvence és mozipartneré.

Ella 9 éves elemista, apácának készül,
éjjel-nappal imádkozik.

Igy él a Krenyák család egy szobában Angyalföldön
Patakos dülő 13785 hrsz. alatt.

Varrólányok

A varrógépek mint nagy békák ültek a teremben: s össze-vissza brekegtek tünyelvükkel:

Bre-re-e-e-e-e-eeeeeeeeeeeeee.

A lányok rövidre fogva buktak föléljük,
hátukba vágott a törés,
szemük, mint két kiürült köcsög ült arcukba,
a tejet kiitta belőle a vászon.

Igy ülték reggeltől-estig, hajtották a gépet, a gép őket, tudták, hogy nem jól van így, de legtöbbje a ponyvák hercegét, mozik hősét várta szabadítóként. Mind vágyta tele enni-inni magát, jóllakni asztal, ágy örömeivel, ami érthető, hisz emberek voltak. Egyik így gondolta, másik úgy, s mikor jött az este, elindultak keresni „azt” amit egyik így, másik úgy gondolt, egy-kettő a pártba, többi a mozik sötét pamlagjára.

Gyöngyhalászok

A gyöngyhalászok lebecsájtásra készen álltak,
a cápák zsákmányra éhesen osontak közelebb,
távoli kunyhók egyikéből, négerasszony dala szállt:

Fehér asszonynak ment az uram gyönggyért,
Nála a nyugalom, míg vissza nem tér,
Nála négy kisgyermek mosolya,
Nála a kunyhónak jószelleme,
Engem a rosszak gyötörnek.

Három uram veszett már a gyönggyön,
Kettőt megevett a cápa,
A harmadik köhögött-köhögött,
Mindig egy kis tüdőt is mért hozzá,
Míg le nem húzta a halál keze.

Mostani uram ötven kiló nehéz,
Tegnap mérte magát a vámház mérlegén,
Ötven halat dobtam be érte a tengerbe,
Hogy megengesztelődjön a cápák hasa
És sima testükre varázs szálljon.

Fehérek országában rosszak az asszonyok,
Az urukat gyönggyért ostromolják,
Az uruk hajtja a négert,
A néger megbántja szellemét
És azok eltávoznak a falunkból.

Mult héten egy éjjel az erdő alatt,
Találkoztak a gyöngyhalászok,
Angol puska pukkant rájuk,
Mert azt beszélték maguk között:
Aki gyönggyel akarja övezni magát,
Szálljon le érte a tenger fenekére,
Vigyenek vissza mindent amit a szigetre hoztak:
Pálinkát, papot, puskaport, rossznyavalyát
S hagyják a négert továbbra is négernek.

Vonal

Két pont között legrövidebb ut az egyenes.
Ez szabály.

Két pont között fejlődik az embersövény,
váll-váll mellett, kéz a kézbe,
vonalon innen, vonalon túl ellenség
— s áll a harc. —

A vonal görbül, hajlik a támadástól,
de meg nem törik,
étlen, szomjan, ázva, fázva dolgoznak a fiuk
s az ellenség dühe meddőn fennakad
a lelkesedés drótsövényén.

Sokan elvesznek, sokan megszöknek,
az összekötők tömrik a rést,
betük, szavak özöne,
mint tavaszi zápor hull a tömegre
s duzzad, hizik az embersövény,
boldogok, bátrak, megelégedettek, mert tudják:
két pont között legrövidebb ut az egyenes.

Otthonunk

Otthonunkban a rettegés s Jób szemétdombja.
Még éjszakáinkban is nyomorultak vagyunk,
mert házkutatást, razziát álmodunk.
Pedig a mi lelküinktől az övék is nyugtalan,
keserű reggeli kávéjuk,
kemény—puha, foszlós kalácsuk,
a mi lelkünk kísért parfümjük aromájában,
bőrüket ápoló kenőcsökben,
olvasni valójuk lapjain,
mindenhol és mindenben
a mi lyukas lelkünk kísérti őket.
A történelem még emlékszik a harcra,
amelyen bezúzták lelkünk ablakját,
azóta ásitunk vakablakokkal,
bever rajtuk az eső
s epedünk az ablakok után.

A tolonc

Munkakönyvét kezébe nyomták
s szélnek eresztették a kapu előtt.
Lány volt, fiatal, kíváncsú, ártatlan,
koplalással, kopottsággal őrizte azt a kincset,
ami dolgos két kezén kívül
még értéket jelentett életében.

Két hét múlva háziasszonya is szélnek eresztette.
— Ártatlanságával nem tudok lakbért fizetni,
ha lesz pénze ismét szívesen látom.
Volt szerencsém —, voltak bucsuzó szavai.

Harmadik héten razzia fogdosta össze
a sok széllél-bélelt munkanélkülit,
köztük őt is.

Patronázsba került.
Minden nap papok, apácák, nemes hölgyek
öntözték őket végig forró szavakkal:
— Rosszak vagytok, javuljatok meg.

Nem értette az egészet, hiszen ő jó volt,
soha senkit be nem csapott, nem lopott,
a munkát nem kerülte, férfivel nem hált
s mégis mondta a maró szóáradat után:
— Én jó vagyok!...

— Itt mindenki azt mondja —, válaszolt a pap
s tovább állt.

Mikor ráuntak, visszaadták a toloncnak.

Az hazaszállította a falujába.

Egész uton sirt, ritt,
haját tépte, arcát eltakarta,
nagyon, de nagyon szégyelte magát.

Szülei kitagadták amiért szégyent
hozott a családra.
Hiába hangoztatta ártatlanságát,
inkább hittek a hatóságnak, mint neki.

Visszakerült Pestre.
Egy cselédszerzőben
megismerkedett egy másik lánnyal,
az materializmusról, munkáról, tőkéről
csődről, válságról s más ilyen,
előtte ismeretlen dolgokról beszélt.

Nem értette, nem tudta milyen vonatkozásban
vannak ezek vele.

A másik, mikor látta, hogy elfáradt
a sok idegen értelem emésztésében,
dalokat dudolt neki lyukas-csizmájú parasztlegényről,
gyárakban, földeken szenvedő munkásokról,
börtönről, toloncokról.

Érezte, hogy valami függöny széttárul
bensejében s szabadon özönlik be a fény.

Megszerették egymást.
Fogadalmat tettek, hogy sem saját,
sem osztálysorsosuk javát nem hagyják,
be is állt azonnal a sorba, tanult, dolgozott,
csatakosra járta magát falvakon,
tanyákon, városokon keresztül.

Félév múlva ismét elfogták,
két évet ült és ismét toloncolták,
de mostmár nem szégyelte magát.

Két gyermek

Két anyának voltak a gyermekei,
de csak az egyik hajolt fölējük
mikor táplálni kellett: — a szegényebb. —
A hajlotthátu asszony egyformán féltette mindkettőt,
ápolta, gondozta őket —
s míg az ő arcán ennek a világnak gondjai feketéltek,
addig ők boldog mosollyal
egy másik mennyország aranydióival játszottak.

Igy nevelődtek . . .

Mikor megnőttek,
számok, vonalak, kereslet, kínálat, munkaadó, munkás
ajzott a fejükbe
s az utak elválásra nyiltak.
Az egyiket már várta a pénz,
ráterítette gondtalansággal bélelt köpenyét,
a másik? . . .

A hajlotthátu asszonynak kezébe nyomták könyvét,
összekötötte butyrát,
kézenfogta gyermekét,
nézett erre-arra, de az utak zárva voltak,
csak az merengett sötéten előtte, merről jött,
s vissza indult gyermekével a milliók közé,
hol fekete kenyeret esznek.

Senkik

Miután megszülettek, bevágták utánuk az ajtót,
kenyeret, vizet, ruhát, ágyat nem kaptak,
ottmaradtak a véletlenbe, mint bolha,
melyet csavargó kuvasz kapar ki a szőre közül.
Ez kíséri őket életükön keresztül,
hol előttük, hol utánuk vágják be az ajtót,
cél, irány, meggyőződés nélkül lézengenek,
a nyomoruság veri őket mint jégeső az asztagot
s kimulnak anélkül, hogy hatásági papirokon,
fegyenc-számukon kívül más is maradna utánuk.

Háboru

Parasztok a mezőkről,
munkások a gyárakból behívót kapnak,
itt is, ott is, hogy a határon találkoznak
s meg kell gyilkolniok egymást.
Ok, mindenhol és mindenkor az: — Igazságért —,
aki kételkedik, nem kell a határig mennie golyóért,
megkapja valamelyik kaszárnya udvarán,
hogy „bitang“ lelke ne kísértse a többieket.

Mikor már az anyák nem győzik gyerekekkel,
a föld kenyérrel, paraszt lova, ökre,
tehene, kocsija, ekéje s ő maga erővel,
megszűnik a háboru.

A halottak ottmaradnak,
a hősök haza jönnek,
aki sokat gyilkolt sok érdemrenddel,
aki keveset anélkül
s kezdődik minden előlről.

A különbség,
hogy még kevesebbet szelhetnek a kenyérből.

Egy szurony dala

Derekam görbe, éhes vagyok,
testemet éktelen vasrozsdák marják,
utoljára 1918-ban ettem.

Valamikor csillogtam, mint a nap,
büszkén lógtam a katonák oldalán,
testem ápolt volt, ha piszok esett rajtam,
rapporttal fizettek.
Háboru a telt raktárak,
nyersanyag telepek miatt elég sűrűn akadt,
ilyenkor falánkul kirepültem hüvelyemből,
nagyokat hasítottam a fiatal katona husokból,
ha úgy esett csecsemőből, nőből
s évtizedekre telezabáltam magam.

Néha talán sajnáltam is őket
s szívesebben mentem volna péküzletbe kenyeret vágni,
de ha gazdám nem sajnálta őket? . . .

Többet sohasem lesz belőlem gyilkoló szerszám,
fáj, hogy ilyen rutul magamra hagytak,
de látom gazdáim is osztoznak sorsomban.

A föld

Megvetette ágyát a buzának,
végig tekintett a felugarolt földön, melyre a nap
ugy szórta sugarait, mint asszony az élesztőt
a vasárnapi tejeskalácsba.
Szeme dagadt az örömtől, nem tudott betelni
az egymáson fekvő barázdák láttán,
tenyerét alámerítette a porhanyós földnek,
ujjával morzsolgatta, tapogatta,
ahogy őszi vásáron szokta a télire való gunyát,
majd szájához vette, kóstolgatta, orrával szagolta
s szíve farsangi táncba fogott.

A tavaszi szél dalt csiholt füle mellett,
de ő nem látott, nem hallott,
sajátmaga is beolvadt a porhanyós földbe.

A köves ut felől autó berregett,
megállt a szőlők alján,
városi urak, zsandárok léptek ki belőle,
lábuk akár a gőzeke kéménye pöffögte a sarat.
Szomszédja földjén iveket teregettek maguk elé,
mérték széltében-hosszában,
számoltak fejben, papiron,
jegyző bemondta az adóhátralék végösszegét,
kisbíró nyakába kerekítette a dobót.

Miután elmentek,
odasuhintotta magát a szomszéd portához,
kezét alá merítette a porhanyós földnek,
nézte, szagolta, izlelte,
szívében feljebb hágott a farsang,
elindult az árverésre,
utközben nagyokat kurjongott a határba,
mert már egy tagban látta a két földet.

Tánc

Sublótszagú szoknyák, nadrágok suhogtak a csűrben,
a föld cselédei csárdásba rakták
szántás-vetés robotos unalmát.

Legények zsebében még aludt a bicska,
ágyékuk tüze alig pislogott,
kacsintó szemek mécse
befelé füstölgött.

Pléhkürtök, cimbalmok fütötték a csűrt,
poharak vére vérre ment,
a zsongás mindig feljebb szállt,
pár utáni éhség nagy szavakat
kezdett az ajkakra dobni
s a bicskák kinyújtózkodtak.

később egymásra ugattak,
a legények összeakaszkodtak
s felvágták egymás vérét a csűr falára.

Falusi kép

Vérébe szegek voltak verve
felsebezték, arcát, orrát, combját,
Mari néni uti füvet rakatott rá,
Rozi néni érett trágját,
Szidi néni teát itatott,
a szomszéd asszony rá imádkozott.
Akivel kezét fogott, akit megcsókolt
felkarcolta a szeg
s teste felpörsent valahol.

Mikor már füvekre, teákra,
imádságra ráment a kocsi, ló,
hat lánc föld s a ház fele,
orvoshoz ment.

Az orvos szalvarzánt,
smirkurát, injekciót emlegetett
s mindezekért pénzt kért.

Mivel pénz nem volt,
az Istenre bizta magát,
husz miatyánkkal többet mondott
s minden pénteken böjtölt.

Az idő haladt, de pénzt nem hozott,
sőt, amit meghagytak a javasasszonyok,
elvitte a végrehajtó.

Közbe asszonyának, gyermekének, komájának,
titkos szeretőinek s még egy párnak
szintén megharapta a vérét.

Megint elment orvoshoz.

Az ismét szalvarzánt, smirkurát,
injekciót emlegetett s pénzt kért.
Pénz még annyi se volt mint eddig,
mert két gyermekét elvitte a nyavalya
s ami ezzel jár, koporsó, kántor, pap.

Elment a jegyzőhöz.

Haragudott, hogy zavarja,
lustán felkelt megnézte az adókönyvet
s félvállról szólt oda:

— Nem adhatok szegénységít,
még van egy fél háza,
álljon gyorsan tovább,
nehogy szétszórja itt is a nyavalyáját.

Mérgében korcsmázni kezdett,
minden asszonyt megölelt ki vele ment,
s ezt tette heteken, hónapokon keresztül.
A kórt áthurcolták a másik faluba,
onnan ismét tovább.

Közben meghalt a felesége.
Ujra nősült, eltöltötte a büszkeség,
hogy birja vérében a szegeket,
s akad asszony, ki megossza az ágyat.

Az emberek az uccán messze elkerülték,
de szájuk találkozott a korcsmában
a pohárszéleken
s kéregtől felrepedt tenyerük
a templom kilincsén.

Végre egy leány-anya kit ő ejtett meg
vetett véget az életének,
ételébe mérget kevert.
A hitessasszony viszont az ő életét vette,
egy kapával széthasította a fejét,
a hitessasszonyt meg a lány bátyja
ütötte agyon egy kocsi-lőccsel.

A legényt elvitték a csendőrök,
a bizottság kiszállt, megírták a jegyzőkönyvet
s a falu szegényebb lett egy képpel
s a kiszállás költségeivel.

Kötőtű

A cselédszobában felzokogott a vekker,
hajnali órák keserű párája terjengett,
Szabó Mária cselédlány Pilisről
nagyot ásitott vackán.
Tekintete a hasára esett,
mely hat hónap óta pirkadt életbe
s hat hónap óta mozgott fejében:
mivel símitsa tisztára becsületét,
mit egy katona gyürt össze
egy kimenős délutánon a Gellért-hegyen.

Ujjaival putyrába merült,
izgatottan tapogatta a lim-lomot,
míg egy kötőtű hegyeset nem döfött belé.
Nézte, forgatta
.... a tű beleivott a forrás vizébe,
de csak nyomta-nyomta tovább,
egymásra csattogtak, harapták egymást
a vas és a hús,
lábszárain ijesztően folyt végig
a felfakasztott forrás vize,
szeme belerémült a szoba félhomályába,
szíve korgott a véréhségtől,
érezte, ha így megy, kihintázik belőle az élet,
szeme még rémültebbre meredt ...

levelet akart írni anyjának, hogy jöjjön,
megnyálazott valamit s írni vélte:
„Kedves Anyám ...“ ... majd megállt a keze,
sokáig, nagyon sokáig állt, mint nagy állomáson
a vonatok, rimesen, szabályosan szálltak ki
belőle a szóutasok:

Hinta-palinta
Megkell hálnod Marika
Nincs rád orvos, patika
Hinta palinta,
Hinta — — —
— — — — Palinta.

Atok

Parasztlány volt, az uccán találkoztam vele.
Már nem a szénaboglyák illata érzett rajta,
hanem a garniszállók piszkos sezlonjaié.
Messziről rám mosolygott,
raffinált szavait véremnek irányította:
— Egy pengőért magával megyek —,
szemeit az enyémbe furta, befejezte:
— Ugyis tudok, mint a városi kisasszonyok. —

Undorral néztem végig rajta,
hogy el tudja magát bőditeni egy pengőért,
mint tehén az abrakos vályú előtt,
belém nyilalt a gondolat: őse Dózsa sült húsából
zabálhatta magát betegre,
elfogott a düh lelki vaksága felett,
hogy nem szégyeli magát a prostitúció utjain
ögyelegni, ahelyett, hogy megvárt volna valakit
a kereszútnál, hogy teste ne kerüljön
az uccák ebeinek harmincadjára.

Látta, hogy gyűlölettel nézem,
szemében felcikázott a félelem s tovább akart állni,
de megragadtam sezlonok rugóitól lehengerelt testét
s szinte a szájába köptem a szavakat:
— Légy átkozott, szüretig élj,
de ne jusson részedre egy pohár bor,
egy falat kenyér, egy darabka szabadság,
tisztá ágy, rendes hajlék,
te ... te toloncházak angyala,
parasztok árulója.

Utolsó órák

Érzem közelgését az utolsó óráknak,
amint jönnek csendben, titokzatosan,
mint az árva gyermek édesanyja
az éjféli harangütés után.
Igy látogatja meg szívemet a halál lánya,
kötője alól színes álmokat szed elő
s fátyolos kezével egy más világ
pázsitos rétjébe bogozza.
Sikátorszagu vérem megáll ilyenkor,
arcomra fehér zuzmarák ülnek,
fejembe beleásít a szédülés,
az álmok elmosódnak,
esek, zuhanok, repülök, fényt nem látok,
hangot nem hallok, fájdalmat nem érzek,
idő, tér, akarat kútjai veder nélkül merengenek,
nem tudok inni belőlük.

Midőn a kakas-szó belehasít az éjszakába,
arám kötőjébe szedi az álmokat,
megitat, megcsókolja a szívemet,
megigazitja alatta a párnát,
megindítja zsibbadt vérem,
arcomon fel kelti a napot,
szememben a mosolyt s eltűnik ágyat keresni
a keresztek közt.

Bank

Sürgés-forgás, liftek rohannak,
emberek keresztezik egymás útját,
az egyik pénzt hoz, a másik visz,
rácsok előtt halasztásért könyörögnek,
könyvek, akták, bélyegzők járnak kézről-kézre,
csőpostán levelek száguldanak s döntenek,
élet, halál, boldogság, érvényesülés felett,
a vezér úr öblös karosszékekben könyvet kontrolál,
amelyben ilyenek állnak:

— Kovács János földműves, 6 lánc föld,
1 tehén, 1 ló, árverés.

— Búza Mihály kisiparos, összes műhely
és lakásberendezés árverés.

— Angol municiógyár 6 millió kölcsön.

— „Record“ gummigyár felszámolás,
nyereség 4 millió P.

— Ebédeltetési akció 20 P.

— Vezérigazgató fizetés havi 50 ezer P.

— Kuli Dénes tisztviselő havi 100 P.

— Muzsik Lajos szolga havi 50 P,

s a páncélszekrényekből, mint hulla-búze
árad az arany, telegramok száguldják
keresztül-kasúl a földtekét,

a bankinternacionálé ügynökei rekedtre ordítják,
magukat: — Adok, veszek aranyat, ékszert,
értékpapírt, kölcsönt folyósítok puskára, keresztre,
bibliára, klaszikusra, ponyvára,
repülőgépre, gyermekkocsira, festményre,
műtrágyára, puska porra, aspirinre, gázra,
mindenre, csak egyre nem adok: „munkaerőre“,
mert azt nem jegyzik a tőzsdén.

Partszakadás

Férfi szóló: Jött az ár...

Férfi kar: Jöttek Dózsa parasztjai,
Bedótól meggyötört munkások,
Hinz rendszertől meggyötört tisztviselők.

Női kar: Jöttek az írógépek klaviatúrájától
bütykös ujjú tisztviselőnők, varrógépek,
esztergapadok mellől a munkáslányok,
konyhák ételszagú levegőjéből a cselédek
áporodott korcsmák levegőjéből a

[zenészek

és ostromolták a partot.

Összkórus: A hullámok vad ostromba kezdtek,
indulók muzsikája szállt
keresztül-kasúl a földön,
rügybefakadt szemű emberek,
asszonyok, gyermekek énekelték:
— Egyesüljetek...

Női szóló: A szó tetté vált, egységbe tömörültek.

Összkórus: Utána még jobban terült az ár,
dagadt, dagadt, forrt medrében,
a part egész hosszában recsegett-ropogott,
haladt, tovább, átlépte az országhatárokat,
míg el nem öntötte a világot.

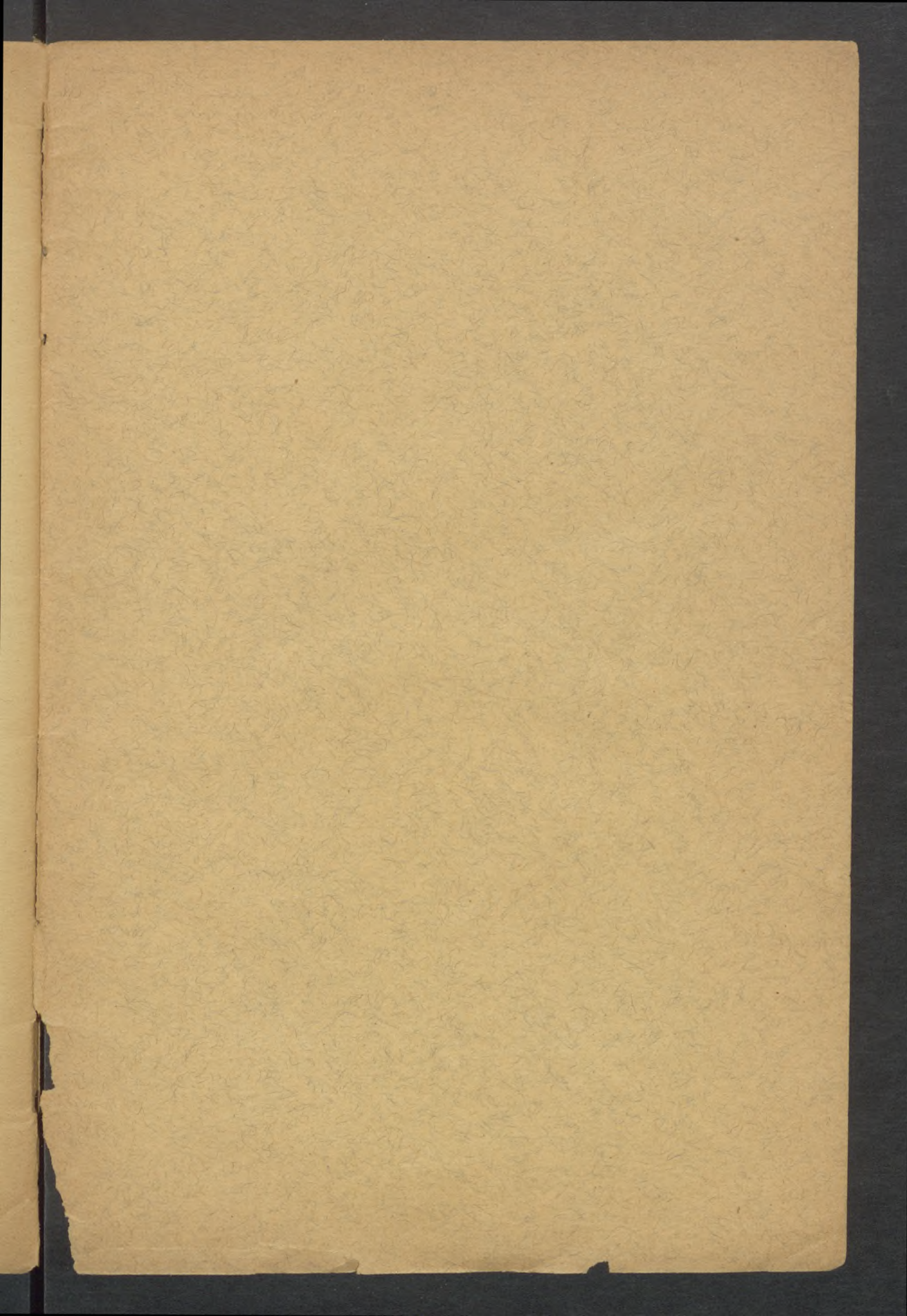
Tartalomjegyzék :

	Oldal
Intellektuelek --- --- --- ---	3
Házassági évforduló --- --- ---	4
A jó ember --- --- ---	5
Tanulmányfej --- --- ---	6-7
Pincér --- --- ---	8
Ágyrajárók --- --- ---	9
Felvonulás --- --- ---	10
Krenyák család --- --- ---	11
Varrólányok --- --- ---	12
Gyöngyhalászok --- --- ---	13
Vonal --- --- ---	14
Otthonunk --- --- ---	15
A tolonc --- --- ---	16-17
Két gyermek --- --- ---	18
Senkik --- --- ---	19
Háború --- --- ---	20
Egy szurony dala --- --- ---	21
A föld --- --- ---	22
Tánc --- --- ---	23
Falusi kép --- --- ---	24-25
Kötütű --- --- ---	26
Átok --- --- ---	27
Utolsó órák --- --- ---	28
Bank --- --- ---	29
Partszakadás --- --- ---	30

A szerzőnek eddig megjelent
műve:

UCCAI KÖNYOMATOS

Wilheim-nyomda Budapest, V., gróf Vigyázó Ferenc-utca 6. szám.

Wilheim-nyomda Budapest, V., gróf Vigyázó Ferenc-utca 6. szám